

Poglejte na številke poleg naslova za dan, ko Vaša naročnina poteče. Skušajte imeti naročnino vedno vnaprej plačano.

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

NA NEKAJ VEČ KOT
NA DAN DOBIVATE
2c "GLAS NARODA"
PO POŠTI NARAVNOST NA
SVOJ DOM (izvršiti obrok,
neodloži in pravniki).
:: Čitajte, kar Vas zanima ::

Telephone: CHelsea 3-1242

Reprinted as Second Class Matter September 25th, 1940 at the Post Office at New York, N. Y., under Act of Congress of March 3rd, 1879.

No. 36. — Štev. 36.

NEW YORK, THURSDAY, FEBRUARY 20, 1941 — ČETRTEK, 20. FEBRUARJA, 1941

Volume XLIX. — Letnik XLIX.

OSVAJANJE BALKANA BREZ VOJNE

NEMČIJA SKUŠA KONČATI GRŠKO VOJNO Z NEUTRALIZACIJO SOSEDNIH DRŽAV. . . JUGOSLAVIJA IN TURŠKA ZA HITLERJA NAJTRŠA OREHA

Vedno bolj jasno postaja, da Nemčija upa, da se bo brez prelivanja krvi pelastila Balkana še letošnjo pomlad. Vedno bolj je slišati — in te govornice prihajajo največ iz nemških krogov — da bo nemška armada v nekaj dneh zasedla Bolgarsko. Seveda, te govornice niso potrjene.

Po poročilih iz Ankare želi Turčija ostati izven dejanske vojne; vsled najnovejše nenapadne pogodbe z Bolgarsko tudi Bolgarske ne bo napadla, ako v njo vdere nemška vojska.

Z ozirom na vse to pa je zanimivo spomniti se, kaj je pred sedmimi meseci izjavil turški vnanji minister Zekru Saraoglu. Rekel je namreč, da se bo bojevala, ako bo šla Italija v vojno, ali pa, ako bo kaka članica Balkanske antante napadena. Oboje se je zgodilo, Turčija pa se ni ganila.

Jugoslavija bo popolnoma obkoljena

Kot sedaj izgleda, bo Nemčija Jugoslavijo popolnoma obkolila in se ji potem ne bo treba bojevati. Hitler je predenjši teden jugoslovanskemu ministrskemu predsedniku Dragiši Cvetkoviću in vnanjemu ministru dr. Aleksandru Cincar-Markoviću in Bergiofu rekel, da mu bo stroga nevtralnost Jugoslavije zelo dobrodošla ter jima rekel, da je treba meje balkanskih držav premeniti.

Da se Bolgarska, še vedno v sanjah o svojih mejah iz leta 1878, zaveda Hitlerjevih namer, je jasno. Bolgarsko časopisje je včeraj zopet pričelo pisati o izhodu na Egejsko morje.

Jugoslavija in Turčija sta za Hitlerja še vedno najtrša oreha, ki ju skuša streti. In ko se mu posreči zdrobiti te dve državi, tedaj je Grška zapadla smrti. Kadar se prične nemška motorizirana armada valiti čez Bolgarsko proti Grški, tedaj je ne bo mogla zavrniti. In Hitler se je slednjič zavzel, da svojega nesrečnega tovarša iz vleče iz prepada, v katerega so ga pahnili Grki.

Turčija se polagoma umika v nevtralni položaj, toda je ravno tako pripravljena bojevati se, kot Jugoslavija, ako bo napadena. Nemški poslanik in Ankarli Franz von Pappen je znal Turčiji vlti strah pred Nemčijo. In nemški agenti pripovedujejo Turkom, da bo ime la, ako pride do vojne med Turčijo in Nemčijo, dobiček samo Rusija, kakor se je zgodilo na Poljskem. Turki še vedno dobivajo vojaške potrebe

(Naadljevanje na 4. str.)

Najmlajši vojak

Harry Wholfeil, star 15 let, se je poslužil krstnega lista nekega svojega prijatelja, da je bil sprejet v ameriško vojsko. Pri naboru je izjavil, da bi mu sree izkpravelo, ako ne bi bil potrjen. Vojaška oblast pa je vstrigla njegovi želji in je bil dodeljen artilerijskemu polku v Camp Custer, Mich.

Zastoj v sovjetski industriji

Delegati na kongresu ruske komunistične stranke v Moskvi so začeli proučevati poročilo, ki ga je predložil strankin uradnik Juri Malenkov.

Malenkov trdi, da se je ruska produkcija znatno znižala in da je producirano blago slabše kakovosti. Po njegovem zatrdilu je vzrok tega lenoba, obotavljanje pri delu ter podkupovanje predelavcev.

Velik zastoj je opažati v ribolovstvu, lesni, premogovni, oljni, papirni, kovinski in tekstilni industriji. Promet na železnih in po rekah se ne vrši tako naglo in točno kot bi se moral.

Most med Združenimi državami in Kanado

T. B. McQuesten, ontarijski prometni minister, je posvetil novi Rainbow most med Kanado in Združenimi državami. Pri tem je imel zelo značilen govor, v katerem je rekel med drugim: — Med obema deželama ni nobene zavisti in nobene mržnje, kajti v bistvu smo enoten narod.

Petdeset brezhlčnih gostov

V nekem salonu v Reading, Pa., je bilo zvečer kakšnih petdeset moških. Vstopili so štirje možje, potegnili revolverje in zapovedali navzočim sleči hlače. Proplašeni gostje so se brez ugovora pokorili povelju. Banditi so jih obrali za kakšnih tisoč dolarjev. Ob bari je bil tudi neki vojak, kateremu je rekel ropar: — Zelo žal mi je, pa ne morem drugače. Vkratkem bova namreč tovariša. Potrjen sem bil in me bodo kmalu poklicali. Hlače pa le sleci. — Vojak je ubogal.

Samomor je prespal

V Montrealu je rekel neki ljubosumni mož svoji ženi, da se bo točno ob eni uri zjutraj ustrelil. Žena je povedala to svojemu ljubimcu, ki je obvestil policijo. Policisti so se naglo odpravili na pot, toda dospeli so pet minut prepozno. Ura je kazala pet minut čez. Ura je naslonjaču je pa sedel ljubosumni mož, držal revolver v roki in spal. Čakajoč določene časa (1. ure) je zadremal.

STRAHOVITE POPLAVE NA HRVATSKEM

Mnogo rek na Hrvatskem in v Črnigori je prestopilo svoje bregove in voda je zalila mnogo vasi. Ob severnem toku Donave je mnogo južnin, jev, da zajezijo vodo.

Pet vasi med Karlovcem in Siskom ob Kulpi je do pasu pod vodo. Voda Kulpe je skoro 20 čevljev nad normalo. Do sedaj še ni nikdo utonil, toda brez strehe je mnogo ljudi.

Voda Morače v Črnigori je zalila 7 vasi. Tudi Skadersko jezero, kamor se izliva Drin, je preplavilo bližnjo okolico.

Vsled nenavadno gorkega vremena se sneg naglo taja in reke in potoki ne morejo dovolj naglo odnašati.

Veliko škodo povzročata tudi povodenj Donave ob madžarsko-jugoslovanski meji. V neposredni nevarnosti pred povodnjico so kraji: Apatin, Som-

BROWDER BO MORAL ŠTIRI LETA SEDETI

Najvišje sodišče je potrdilo razsodbo sodnika Reed, ki je prisodil voditelju komunistične stranke štiri leta ječe in dva tisoč dolarjev globe, ker se je posluževal pod napačnimi pretvezami dobljenega potnega lista.

Dobro leto je že tega, ko je stal v zveznem okrajnem sodišču v New Yorku pred sodnikom Reedom Earl Browder, voditelj komunistične stranke in komunistični predsedniški kandidat. Obtožen je bil, da se je posluževal ameriškega potnega lista, katerega je dobil pod napačnimi pretvezami. Sodba se je glasila: Štiri leta ječe in dva tisoč dolarjev kazni.

Vladni zastopnik je pričal: Ko je prošil Browder leta 1934 za potni list, je pod prisego izjavil, da ni imel prej nobenega potnega lista. Mi imamo dokaze, da je dobil potni list leta 1921, leta 1927 in zopet leta 1931. Vse te potne liste je dobil pod napačnim imeni. Browderjevi odvetniki so gnali zadevo od inštanca do inštanca ter jo naposled preganili pred najvišje sodišče, ki je pa potrdilo Reedovo razsodbo.

V tridesetih dneh bodo urejene vse formalnosti, in če ne bo dovoljeno Browderju nov proces, bo moral po preteku tega časa nastopiti kazen.

Sabotaža na Češkem

Vsled sabotaže, ki jo uganjajo Čehi, so precej ovirane nacijske priprave za balkansko kampanjo. Tako poročajo iz Berlina ter navajajo tudi nekaj podrobnosti. Vlaki, ki prevažajo vojaško in vojne potrebščine po čeških železnih, zadevajo na neštete ovire.

Na Češko so bili poslani posebni oddelki nemške tajne policije, ki bo skušala izslediti in aretirati sabotažnike. Zdi se, je sabotaža dobro organizirana.

Neki nemški policijski uradnik je brzojavil iz Prage v Rim: — Tukaj imamo opravka z narodom, ki sestoji iz 10 milijonov špijonov.

Profitirstvo v Angliji

Razdelitev živil v Angliji bo kmalu temeljito reorganizirana. Po Londonu so se razširile govornice, da nihče ne bo smel potrošiti za živila več kot pet dolarjev na teden, kar po najbrž ne bo res.

Neki uradnik ministrstva za prehrano je rekel: — Vse tozadevne govornice so brez podlage. V mirnem času je bilo mogoče kupiti za manj kot pet dolarjev na teden vse, potreben živež.

Leta 1937 je angleška družina potrošila za hrano povprečno po \$6.87 na teden, kar pride približno \$1.70 na osebo.

S sedanjim sistemom racijoniranja niso zadovoljni delavci, ki pravijo, da si bogatin lahko privoščijo v restavraciji vse, kar si požel, dočim so na dnevnem redu slučajni, ko ne dobi delavec z izkaznico niti tistega, kar mu gre.

Proti državni loteriji

Poslovni odbor zakonodajne države Massachusetts je priporočil odklonitev številnih predlog, naj država ustanovi svojo lastno loterijo ter naj s tem pokrije stroške za starostno pokojnino, ki znašajo več milijonov dolarjev.

Alfonzu se je obrnilo na bolje

V neki rimski bolnišnici leži bivši španski kralj Alfonz, ki je imel prejšnji teden dva huda srčna napada. Zdravniki so bili spočetka nad njim popolnoma obupali, zadnje dni se mu je pa že toliko na bolj obrnilo, da bo po enem tednu že smel vstati iz postelje.

Korenski o Stalinu

Aleksander Kerensky, ki je bil pred nastopom Nikolaja Lenina ruski ministrski predsednik, je predaval te dni v Brooklynu, N. Y., ter ugotovil med drugim tudi sledeče: — Stalin večkrat pravi, da je Hitler ledolomec, ki odpira Rusiji kanal v zamrzlem kapitalističnem morju.

— Domneva, da bi kdaj Stalin napadel Hitlerja, je brez vsake podlage. Če Hitler zmagava v evropski vojni, bo delil s Stalinom plen.

— Stalin istotako sovraži demokracijo kot jo sovraži Hitler. Stalinova edina zaslug je, da pomagal Hitlerju ustvarjati zmedo v Evropi.

Ford dolži obe vojskujoči se stranki pohlepa

Če bi narodi ne bili brezbrizni, bi jim nikdar ne mogli zavladati diktatorji. Ko se bosta obe vojskujoči se stranki medsebojno uničili, zamore Amerika uveljaviti pravičen mir.

77letni avni magnat Henry Ford je odpotoval za nekaj dni v državo Atlanto, kjer ima velike plantaže, na katerih dela vsakovrstne poskuse. Pri tej priliki je govoril s časnikarji in jim pojasnil svoje mnenje o sedanjem svetovnem položaju. Če bi bilo po njegovem, bi Amerika ne pomagala z orožjem in municijo le Angliji, pač pa tudi diktatorskim državam in sicer tako dolgo in tako uspešno, da bi se vojskujoči se medsebojno uničili.

— Moja odkritosrčna želja je, — je dejal, — da bi v sedanjih vojni nihče ne zmagal. Diktatorskim državam ne privoščim zmage, ne privoščim je pa tudi Angliji.

— Kajti niti prva niti druga stranka se ne bori za pravično stvar. Obe sta namreč navdani s pohlapom,

"AMERIKA JE SKORO V VOJNI"

Roosevelt pravi, da mnenje trgovskega tajnika, ki se je povzpelo do te trditve, nikakor ni merodajno. — Jones je svoje besede preklical.

Z oziroma na izjavo trgovskega tajnika Jesse Jonesa, da so Združene države skoro v vojni, je rekel predsednik Roosevelt, da se dandanes marsikaj govori, da pa takim govoricam ni pripisovati nobenega posebnega pomena.

Dostavil je, da se ta njegova opazka ne tiče samo trgovskega tajnika Jonesa, pač pa tudi časopisv in slehernega, ki troši tozadevne govornice v svet. Predsednika so časnikarji opozorili na izjavo, ki jo je podal Jones pred zbornim odbrom za bančne zadeve. Jones je namreč rekel: — Mi

sicer še nismo v vojni, smo pa skoro v vojni. Na vojno se pripravljamo, in kadar se to dogaja, je pač treba trošiti denar.

Komaj je Jones izustil te besede, se mu je zazdelo, da je ziniil nekoliko preveč ter je naročil vladnemu stenografu, naj črta ta odstavek iz zapisnika, decim navzočih časnikarjev ni prosil, naj o tem molče.

Stenograf je črtal odstavek, nakar je Jones naprej razpravljal o stanovanjski predlogi, zaradi katere je bil poklican za pričo.

AMERIKA IMA DOVOLJ ŽIVEŽA ZA ANGLIJO

Če bo sprejeta "lend-lease" predloga, ne bodo Združene države zalagale demokracije samo z vojnimi potrebščinami, pač pa tudi z živili.

Vladni uradniki ugotavljajo, koliko živil imajo Združene države na razpolago. Vse namreč kaže, da bo sprejeta "lend-lease" predloga, ki daje predsedniku vso oblast, pomagati tistim državam, ki jih ogrožajo diktatorji. V tem slučaju bodo prišle seveda najprej vpostev najrazličnejše vojne potrebščine, poleg tega bo pa najbrž treba tudi z živim pomagati.

Po zatrdilu uradnikov poljedelskega departamenta je v Ameriki dovolj živeža, pa naj se narodne ali mednarodne zadeve zasujejo tako ali tako.

Ne da bi bilo domače prebivalstvo količkaj prizadeto, da lahko Amerika danes Angliji in njenim zaveznicem 385 milijonov bušljev pšenice, 400 milijonov bušljev koruze, velike množine mesa, posušenega sadja in mlečnih izdelkov.

Dne 1. februarja je bilo v ameriških ledenicah nad 952 milijonov funtov zmrznjenega mesa, nad 300 milijonov funtov masti, nad 191 milijonov funtov kuretnine, nad 22 milijonov bušljev jabolk in nad 300 tisoč zabojev jaje.

Anglija zaenkrat še ne potrebuje živil, toda najprej ji bo zmanjkalo konserviranega mleka in sira.

Kanada ima dovolj pšenice in svinjine, da zadosti v tem pogledu vsem potrebam Anglije.

Hoare v Gibraltarju

Iz Madrida poročajo, da se je angleški poslanik Sir Samuel Hoare zopet vrnil na Špansko zemljo. Za par dni je odpotoval v Gibraltar, pa se ne ve, po kakšnem opravku.

Najmočnejši zrakoplovni motor

Inžinirji Chryslerjeve korporacije v Detroitu so zasnovali in izdelali motor, ki bo omogočil aeroplanu leteti z naglico 500 milj na uro. Motor ima 12 cilindrov, je s tekočino hlajen in proizvaja dva tisoč konjskih sil. Dosedanji motorji te vrste so proizvajali tisoč konjskih sil in so omogočili polete z naglico 400 milj na uro. Inžinirji so se bavili z novim motorjem nad leto dni.

— Seveda — majhni ljudje, to je vojaki in preprosto prebivalstvo — ki morajo največ trpeti, niso pohlepni. So le pomilovanja vredne nedolžne žrtve. Njihova glavna krivda je brezbriznost. Vsled brezbriznosti, so otopeli, kar je omogočilo velikim, to je pohlepnežem, poslali jih v vojno.

— Ako bi pustili obe stranki dovolj dolgo boriti se, tako dolgo, da bi bili popolnoma izčrpani, bi se malim ljudem odprle oči in bi spoznali, da so bili slepo orodje velikih pohlepnežev.

— V tem slučaju bi se začeli puntati, osvobodili bi se ter preprečili ponovitev sedanjih dogodkov.

prevzela vlogo, za katero je u-sposobljena in dovolj močna. Poraženem bi pomagala skleniti pravičen mir.

Značilno je naslednje Fordovo ugotovilo: — Nekateri pravijo, da bi bile Združene države napadene, če bi Nemčija trenutno zmagala. Take trditve so največji nesmisel — oziroma pretveza, pod katero bi nas radi pahnil v vojno.

Svoja izvajanja je zaključil Ford z besedami: — Nič, kar se zgodi bodisi posamezniku bodisi narodu, ni popolno zlo. Niti vojna. Celo iz vojne se porodi kaj dobrega. Ako bo sedanja vojna razkrinkala voditelje, da jih bo narod videl v pravi luči, spoznal njihove mahinacije ter sklenil zavedno odložiti orožje — se je sedanja vojna izplačala in neštete žrtve niso bile žrtvovane zastoj,

"GLAS NARODA"

(VOICE OF THE PEOPLE)

Owned and Published by Slovenic Publishing Company, (A Corporation). Frank Sekser, President; J. Lupsha, Sec. - Place of business of the corporation and address of above officers: 216 WEST 18th STREET, NEW YORK, N. Y.

48th Year

"Glas Naroda" is issued every day except Saturdays, Sundays and Holidays.

Subscription Yearly \$6.-. Advertisement on Agreement.

For a full year \$12.00. - For New York for a full year \$7.-; for a half year \$3.50. - For advertising as a whole year \$7.-; for a half year \$3.50.

"Glas Naroda" izhaja vsaki dan izveniš sobot, nedelj in praznikov.

"GLAS NARODA," 216 WEST 18th STREET, NEW YORK, N. Y. Telephone: CHelsea 3-1242

ČESA POTREBUJE ANGLIJA?

Če ni prazna fraza trditev, da je Anglija prva obrambna črta Združenih držav, imajo Združene države dvojne ciljeve oziroma nalogo.

Že v tekočih zimskih mesecih morajo Angliji tako izdatno pomagati, da Hitler ne bo mogel zavzeti Angleškega otočja. Če bo Anglija vzdržala, je Hitlerjev napad na Ameriko nemogoč. Poleg tega mora Amerika svojo pomoč tako razširiti, da bo imela Anglija na razpolago več vojnih sredstev kot jih ima Hitler. Edino pod tem pogojem utegne Anglija zmagati.

Česa potrebuje Anglija in kaj ji lahko Združene države dajo?

Z ozirom na množino vojnega materiala mora Anglija Nemčijo prekositi. Ali ji bo to mogoče? Hitler namreč ne vlada le Nemčiji, pač pa skoro vsej Evropi. Poleg nemške je vpregel tudi skoro vso poljsko, avstrijsko, češko, holandsko, belgijsko in severno-francosko industrijo, da mu izdeluje vojni material.

Za Anglijo je največjega pomena svobodna pot po vseh sedmerih morjih. Izrabiti mora vsak najmanjši prostor na svojih ladjah za uvoz vojnih potrebščin. Za vojno pa ni potrebno samo orožje in municija, pač pa tudi živila in surovine, ki jih ne more sama producirati.

Kako naj ji Amerika v tem pogledu pomaga? Zamenjava križark za mornariška in zrakoplovna oporišča je bil prvi korak v tej smeri.

Anglija ima poleg svojega brodogradništva še dosti ladij tistih držav, ki jih je Nemčija podjarmila. Te ladje imajo skoro istotoliko tonaže kot so je imele tiste, ki jih je Hitler popotil. S tem je bila izguba nadomeščena, napačno bi bilo pa domnevati, da ima Anglija dovolj ladij za svoje vsestranske potrebe. Vpoštevatvi je treba tudi, da morajo zdaj angleške ladje dovažati potrebščine iz dosti večje daljave kakor pred vojno. Hitlerjevi uspehi so zaprli Angliji skoro vsa evropska pristanišča.

Tovorni parniki morajo voziti v spremstvu bojnih ladij, kar znatno zmanjša njihovo brzino.

Ameriške parobrodne družbe bi morale prodati Angliji čimveč svojih ladij, in ameriške ladjedelnice bi morale začeti graditi za Anglijo tovrstne parnike ter dati potreben prostor za popravila poškodovanih trgovskih in bojnih ladij. Čimveč ton ladijskega prostora bo imela Anglija, tembolj se bo povečal njen uvoz. Samo angleška domača produkcija ne bo nikdar dohitela nemške. Da bi jo prekosila, pa ni nobene-ga govora.

V to svrhu potrebuje Anglija velikih množin ameriškega orožja in municije.

Poleg letal, ki jih ji je Amerika poslala, ji je dala tudi 80 tisoč starih strojníc, 700 topov, 800 tisoč pušk ter milijon nabojev. V Ameriki je še izza svetovne vojne precej orožja, ki bi prav prišlo Angliji.

Po svoji izvolitvi je predsednik Roosevelt izjavil, da bo polovica vseh vojnih potrebščin, ki jih bo Amerika producirala, ostala doma, polovica bo pa poslana v Anglijo.

To bi bilo za Anglijo velikega pomena posebno v slučaju, da bi se ameriška produkcija znatno povečala.

Nemčija je že tri leta pred svetovno vojno skoro vso svojo industrijo prilagodila vojni produkciji.

Če bi Amerika zaposlila vse nezaposlene in če bi izrabila vse svoje produktivne možnosti, bi ameriški narodni dohodek ne znašal na leto samo 75 tisoč milijonov dolarjev, pač pa najmanj 100 tisoč milijonov dolarjev.

Če bi bila večina ameriške industrije prilagojena vojni produkciji, bi Amerika producirala na leto za 50 tisoč milijonov dolarjev vojnega materiala.

V tem slučaju bi dobila Anglija za 25 tisoč milijonov dolarjev vojnih potrebščin na leto, oziroma za dva tisoč milijonov dolarjev na mesec.

To je silno dosti, in po tem Anglija z vso vneto hrepeni. Le malo je pa verjetno, da bi se ji ta želja povsem izpolnila.

Dolgo življenje se nam obeta

V westviržinskem mestu Huntingtonu je imel zelo zanimivo predavanje dr. William Malisoff, ki poučuje kemijo na brooklynski politehnik. Ba je se mu je posrečilo sestaviti sredstvo, ki ga imenuje "sodathyrosinat", in ki bo omogočilo človeku živeti 185 let ali pa še več.

Profesor doslej še ni delal na ljudeh poskusov, pač pa le na

zajcih. Če se bo sredstvo tudi pri ljudeh tako dobro obneslo kot se je pri zajcih, nam je starost 185 let zagotovljena.

Predavanje so z velikim zanimanjem poslušali razni ugledni medicinci in biologi.

Profesor Malisoff se že več let bavi z vprašanjem, kako bi bilo mogoče človeško življenje umetno podaljšati.

Newyorški odmevi

FRANK KERŽE

Kaj bomo izbrali: demokracijo ali fašizem? Za kaj se bomo odločili — to se vprašamo in na to odgovorimo.

Demokracija ti daje priliko, da se v gotovem okviru dostojnosti svobodno izražaš o vsem, kar ti pride na misel. Piše, lahko o vsem debatiraš, družiš se s skupinami, ki najbolj odgovarjajo tvojemu prepričanju. V demokraciji vpijemo in prosimo, pritožujemo se, zabavljamo, kritiziramo, rotnimo in pridušujemo se, na kratko: v demokraciji ima vsaka človeška duša svoj dimnik, iz katerega se krepko kadil. Kjer je dim, tam je ogenj in to je tisto sredstvo, ki sveti, razgreva, požiga in ustvarja večno novo, večno drugačno.

Edino v demokraciji so mogoči nasprotniki vsake vrste, apizariji, neutralsci, vseh sort Marksisti, revolucionarji, pacifisti. Edino v demokraciji je mogoče svobodno združevanje, izmenjava misli, boj za pravice in izboljšanja. In še več. Demokracija je tista, ki omogoča ves človeški napredek na polju umetnosti, kulture, civilizacije; demokracija išče večne luči resnice in pravice. Demokracija je skupen izraz za vse, kar je človek in kar je v njem.

Vsled tega bomo razumeli, da je njeno delo vselej počasno, večkrat nerodno, vodi v smeri, ki morejo biti prave ali napačne — v vsem je taka. Kakor poedino človeško bitje z večnimi boji in problemi, katere rešuje vsak zase, kakor ve in zna. Demokracija je iz vseh ljudi ustvarjena ideja z vsemi prednostmi in napakami vsakega posameznega človeka.

In kaj je fašizem? Baš vse nasprotno od demokracije. On odreka človeku njegovo samostojnost, svobodo besede, pisanja, združevanja. Fašizem ne komunistov, ali socialistov, ne vprašuje, kdo se strinja in kdo ne, kaj misliva ti ali jaz, kako sodiva o tem. Kratkotrajno je fašizem iz vsake negiranja človeka do človeka. Še več: je ponižanje človeka do navadnega volička, katerega se nekam vpreže. To je njegov začetek in konec. Dobi ob gotovih urah toliko in toliko sena, vode, počitka — to je vse.

Fašizem ne pozna besede: ne bom, nečim, se ne strinjam, ugovarjam, protestiram.

Dovoljeno je samo molčati in kimati z glavo.

V fašizmu šteje človek toliko, kolikor producira v tovarni, na polju, v rudniku ali družini. Fašizem ustvarja sužnje, kakoršnih ne pozna zgodovina.

V demokraciji je država izraz večine vsega ljudstva — v fašizmu je država izraz tistih, ki vladajo. Mi imamo splošno, tajno volilno pravico in kakor si posteljemo, tako ležimo. Če ni boljše, kakor je, smo krivi sami.

Zato se mi bedasto zdi, ko čitam v nekem lističu, da ima delavstvo v naših državah enega samega zastopnika v kongresu. Bedasto zato, ker je med petdeset milijoni volilcev najmanj petinštrideset milijonov delavcev — torej taka ogromna večina da zmore vse na svetu.

Fašizem ne pozna ne večine ne manjšine. Zakaj tam ni strank. Voliče ne pomenja

tam prostor, koder izražaš svoje voljo, svoje prepričanje, svoje odobravanja ali svoj protest. Voliče v fašizmu je prostor, koder se zbirajo voli, ki pušča-jo s svojimi parklji popolnoma enake odtise.

O vsem tem si moramo biti na jasnem, kadar pride pred nas vprašanje: kako in za kaj se bomo odločili v vprašanju nove svetovne vojne. Gre se za to, ali bo zavladal na svetu fašizem ali bo zmagala svobodna demokracija. Ali boš ohranil to, kar imaš in se boril za izboljšanje, ali pa boš oddal vse, kar je in prepuštil fašizmu, da napravi iz tebe volička.

Drugača vprašanja ni danes na svetu. Karkoli drugega slišiš, vedi, da ni drugega, kakor čisto navaden bluff, zavajanje in slepenje ljudskih mas. Vse vpitje proti vojni, ves pacifizem, kričanje, da se ne vtkiamo v tuje razmere, apiziranje, apeli z naslovi: mi delavci — proti vojni — vojna kapitalizma — vse to in mnogo drugega je mešanje čistih pojmov, da se nalovi kolikor mogoče kalinov za namene, ki so proti demokraciji. Če bi bilo človeku dano, da bi začel preiskovati prave vzroke, ki tiče za takimi frazami, bi se marsikdo prijel za glavo in vzdihnil: tega si pa nisem mislil.

Kako že pravi tista naša pri-slovice? Konja lovi s šopom detelje, bič pa skriva za sabo, da ga ne vidi. S takim šopom detelje pe prikorakal Mussolini v Rim in preslepil vse, da so mu dali vlado v roke. Enak šop detelje je kazal Hitler nemškemu ljudstvu, ki je hlastno planilo po njem. Danes imata oba naroda bič strahote nad sabo, bič ki poje in žvižga, bič, ki mori vse, kar je vrednega, svobodnega in človeškega.

Če se odločiš za prvo vprašanje, da braniš svojo pravico, demokracijo, pride drugo vprašanje, kako jo bom branil?

V tem vprašanju ni izbire. Hitler je tukaj z največjo in najbolj oboroženo armado, kar jih pozna zgodovina. Padle so svobodne države in države druge za drugo in ogroža danes ves svet. Država, nad katero stresa ves svoj srd je Anglija. Če pade ta, pridemo mi na vrsto. O tem se ni treba motiti, zakaj ves svet je danes postal tako majhen, tako povezan med sabo, da ni nikjer več prostorčka, o katerem bi mogel reči: tukaj sem pa varen.

Človek ima lahko proti Angliji vse mogoče pomisleke, vsa mogoča očitanja. Vsa lahko najde dovolj vzrokov, da je ali

Naročite sedaj...

predno zaloga poide

25 CENTOV

5 komadov za \$1.-

KNJIGARNA SLOVENIC PUBL. CO. 216 W. 18th Street New York

z njo ali proti nji. Je tako z eno državo, kakor z človekom, ki dočaka recimo šestdeseto leto. Če pogleda za sabo, najde lahko vse poljo slabega in vse polno dobrega, kar in kakor že išče. Ampak važno ni, kakšen je bil človek včeraj, lansko leto, pred desetimi ali dvajsetimi leti. Važno je, kakšen in kaj je danes.

Preveč bi bilo dotikati se zgodovine glede Anglije, ker je prevelika — preogromna. Dovolj je, da si stavim eno samo vprašanje.

Angleški imperij obsega države, kolonije in zemlje po vsem svetu. Danes imata te kolonije, te države ostale Angliji zveste, kakor postavim naša Kanada? Še več: zakaj prihajajo te države, te kolonije vselej na pomoč, kadar je v nevarnosti Anglija sama?

Ni treba, da odgovarjaš na ta vprašanja. Dovolj naj ti bo, da je tako in da so za to globoki, tehtni vzroki. Da poleg naše svobodne države živi ko sosedja Kanada, povezana z Anglijo, naj odgovori za vse.

Hitlerja imamo s svojimi številnimi milijoni, oboroženi do zob v strašnem boju z demokracijo, katero hoče za vsako ceno streliti, zleteti in zamenjati s svojim fašizmom. Tukaj ni vprašanja, ali hočeš vojno ali ne, ali si zanjo ali proti nji. Vojna je tukaj od strani Hitlerja in drugega vprašanja ni, kakor da nastopiš z enakimi sredstvi: klin s klinom, vojna z vojno. Drugača stališča ni za človeka, ki hoče jasno, od-

DARILNE POŠILJATVE v JUGOSLAVIJO in ITALIJO

100 DIN	\$ 2.00
200 DIN	\$ 3.95
300 DIN	\$ 5.75
500 DIN	\$ 9.00
1000 DIN	\$17.50
2000 DIN	\$34.00
5000 DIN	\$82.50

V DINARJIH

50 LIR	\$ 2.55
100 LIR	\$ 4.55
200 LIR	\$ 9.20
300 LIR	\$13.50
500 LIR	\$21.75
1000 LIR	\$43.00
2000 LIR	\$85.00

V LIRAH

Ker zaradi položaja v Evropi parniki nerodno vozijo, tudi za izplačila denarnih pošiljatev vzame več časa. Zato pa onim, ki žele, da je denar naglo izplačan, priporočamo, da ga pošljejo po C A B L E ORDER, za kar je treba posebej plačati \$1.-.

Vsicele razmere v Evropi ni mogoče v Jugoslavijo in Italijo nakazati denarja v DOLARJIH, temveč samo v dinarjih oz. lirah. Isto velja tudi za vse druge evropske države.

SLOVENIC PUBLISHING CO. 216 West 18th Street, New York

Peter Zgaga

POLITIK

Čast mi je poznati gospodina Ivica Pezdiča, ki je bil rojen nekje na Hrvaškem in je že nad trideset let v Ameriki ter se ves ta čas s politikom bavi.

S politikom se bavi tako temeljito, da sploh nima časa za kakšno drugo reč. Baj je izučil karpenter, toda politika mu vzame toliko časa, da ne utegne karpentari.

Za dom in gospodinjstvo skrbi njegova žena, ki dela podnevi v tovarni, zvečer se pa s hišnim delom ubija in prena-rejanjem ženskih oblek véasi še kakšen dolar postrani zaslu-ži.

Dece jima ni dal Bog. Gospodin Ivica ne vstaja za-rana. Takole ob desetih je nje-gov čas. Véasi tudi ob enajstih. Izpije črno kavo, napali cigareto in začne sestavljati program.

Njegovo politično torišče so hrvaški saloni ob Enajsti Aveniji v New Yorku. Po salo-nih razvija svoj politični pro-gram prav do druge ali tretje ure naslednjega jutra, ko je treba salone zapreti.

Preživlja se s free-lunchem, in véasi mu kakšen političen prišast kupi čašo piva ali žgana. Kajti rojaki ga z naslado poslušajo. Ivica Pezdič je namreč politik od nog do glave, njegovo srce je s politikom pre-žeto, njegova duša je bila že, sam ne vem kolikokrat, politi-čno preustrojena. Rekel bi sko-

krito in pošteno prenotriti sve-tovni položaj.

Demokracija zahteva koordi-nacije, to se pravi: da se vvrstimo drug poleg drugega. Zahte-va kooperacije, to se pravi: da delamo drug z drugim. Zahte-va discipline, kar pomenja, da vršimo dane nam naloge brez vsakega vprašanja.

To je prav posebne važnosti za naš narod v Ameriki. Vi in jaz veste čisto dobro, da ne bo-mo odločali v tem svetovnem metehu. Smo samo čeln na velikem morju, čeln, ki ga mečejo valovi in vetrovi zdaj sem, zdaj tje. Kolikor moremo pomagati, pomagajmo — zakaj s tem rešujemo sebe in svoje v nekdanji domovini. Četudi nas je malo, lahko pripomoremo dosti, ako sledimo našemu ve-likemu vodji, predsedniku Rooseveltu, kateri je v kratki dobi osmih let več storil za de-lavea in revnega človeka, kakor vsi politikarji in vsa poli-tika, kar je je bilo kdaj na sve-tu.

Zlasti bi vas opozarjal, da ne igrate kje kake nečiste ali dvomljive vloge, da ne sedate nobenim frazam ter ne podpi-rate ničesar, kar izkušta podi-rati delo našega predsednika. Vedite, da prihaja čas, ko bo moral vsak dajati svoj odgo-vor, ki bo za mnoge tak, da se kar bojim.

Resnica je namreč ta, da mi, še v večji meri pa naši sosedje Hrvatje, igramo tako dvomljive vloge in sedamo na take fra-ze, da ne moremo nikamor raz-ven v lastno škodo in trpljenje. Potem je pa javkanje in klica-nje na pomoč, kesanje in prid-žanje.

(Nadaljevanje na 4. strani.)

SIVALKE, — NA ŽENSKIH SLAMNIKIH DOBE DELO PRI: QUEEN HAT COMPANY 28 W. 39th STREET NEW YORK CITY

ro, da je politiko vsesal z ma-ternim mlekom, pa bi delal nje-govi manjki krivico, kajti ona, žal, ni bila "parlamentarna."

To je namreč najbolj priljubljen izraz gospodina Ivica.

Če namreč gospodin Ivica ne more svojemu političnemu nasprotniku do živga, mu z gronskim glasom in s silno go-vorniško kretujo zabrusi v o-braz: — S teboj se sploh ne da debatirati, kajti ti nisi parla-mentaren.

Pred tem strašnim argumen-tom se mora vsaka, še tako o-stra politična opozicija razbli-niti v nič.

Gospodin Ivica Pezdič je politik, kakšen pač mora biti politik.

Zve naprimer, da je v tej ali oni dvorani jugoslovansko zborovanje. On je eden prvih tam. Nasloni se na zadnjo ste-no, da vidi na govorniški oder in da mu kaže hrbet vse slavno občinstvo.

Že ob prvih govornikovih besedah ugane, če bo zborova-nje in prid jugoslovanski kra-ljevini ali pa v prid ožji do-movini Hrvatski.

Govornik začne naprimer: — Zadnje besede našega viteške-ga kralja so bile: "Čuvajte Jugoslavijo!"

Gospodinu Ivici to povsem zadostuje in ve, kam pes tace molli. V tistem hipu je gospo-din Ivica Pezdič Hrvat in nič drugega kakor Hrvat, skozin-skož prežet z žarki domorodno ljubavjo, katero očituje z med-klici:

— Šta će nam kraljevina! Svobode treba naš narod! Zi-vela svobodna Hrvatska!

S takimi argumenti pobija govornika tako dolgo, da ga ne bacijo napolje, kar je jugoslo-vanski izraz za našo posledico soglasnega sklepa: "Ven ž njim!"

Véasi je pa cilj zborovanja vse drugim usmerjen. Tam-buraši zasvirajo: "Još Hrvat-ska ni propala..." Na odru je Strossmayerjev kip in bluko mučenika Stjepana Radića. Govornik se odkašlja, se opre ob mizo s palcem in kazalec, dvigne glavo, da mu je za ne-kaj hipcev videti le belino oči in začne s pogrebnim glasom:

— Mila naša majka, tužna naša domovina Hrvatska...

— Aha, — vzvalovi politična notranost gospodina Ivica Pezdiča, — vidi ga, vidi sepa-ratista! Neče, tako mi Boga!

Gospodinu Ivici Pezdiču se nabrekuje žile na vratu, iz-grla pa požene skozi škrbasta usta domoroden vzlik: — Zi-velo naše kraljevo veličanstvo!

Nekaj parov krepkih rok ga zgrabi, in že je na cesti.

Pobira se, otipava kosti in protestira: — Bračo, bračo, ovo nije parlamentarno.

Tako poteka njegovo burno politično življenje. Njegova naloga nikakor ni lahka in je povrh vsega še nevaležna. Braniti domovino je težavna in največkrat tudi jako nepar-lamentna zadeva. Toda gospo-din Ivica Pezdič bi za ta zvizi-šeni cilj vse potrpel in se še znatno bolj žrtvoval, če bi imel nekoliko več opore in vzpodbude. Tako se mu pa zdi, da se je ves svet zarotil proti njemu. Niti njegova lastna žena ne soglaša z njim.

Jadna mu majka, ker se ne more niti ob domačem ognji-šču ogreti, ker nima njegova beseda niti doma zaželjenega odmeva.

To je pa že poglavje samo zase, ki mu bom moral jutri posvetiti nekaj pažnje in nekaj besed.

Vesti iz slovenskih naselbin

Nov brez podpisa in osebnosti ne priobčuje... Dopolni za četrtkovno številko naj bodo v našem uradu najkasneje v urah slobodnih.

Dopolni se nam vedno dobrodošli, ker zanimajo vse naše čitatelje in se s njimi naši rojaki tako rekoč med seboj pogovarjajo.

PREDPUST

Predpust je zepet za nami, še dobrih dni, in namišljena običaja v "Pratiki" nas bo...

Ko gledam v to presenečeno darilo, se mi je v njej ustvarila slika pametne in razumne rojakinje, katera ve, kako se po povsem nedolžnih potih ublaži...

no v roke za prireditve Slov. delavskega podpornega društva, sem skrbno prebral, tako da nisem niti prezrl drobnejših črk: Print, H. Shilling & Son.

SPOMIN NA DOM

Ker mi bo naročena kmalu potekla, vam tukaj pošiljam \$6 za eno leto naprej, ker "Glas Naroda" nikdar ne kritizira in se nikdar ne prepira, kot drugi slovenski listi.

VOZNIKI, PAZITE...

Na novi državni cesti med Pittsburghom in Harrisburgom je bilo proti v-aknu pričakovano, da bodo kakšnih deset smrtnih slučajev in mnogo drugih nesreč.

dne polegati v bolnišnici s polnjenimi udi. V soboto dne 22. februarja priredi Gospodinj-ki klub na Imperial, Pa., veselico.

PUSTNA ZABAVA V BROOKLYNU

V nedeljo dne 23. februarja bo slovensko pevsko in dramsko društvo "Domovina" priredilo v Slovenskem Nar. Domu, 253 Irving Ave., Brooklyn, N. Y., pustno zabavo, h kateri so vabljeni vsi, da se udeležijo v narodnih ali pa v raznih drugih nošah.

spevali vsi člani društva "Domovina" ob godbi Jerry's Starlight Orchestra, ki bo tudi veselo igral za sledeči ples.

SMRT ROJAKINJE

V petek, dne 7. februarja t. l. je smrt pretrgala nit življenja vsem v Chicago, Cicero in Berwynu poznani in zavedni Slovenki Tercziji Habat, po domače Ložarjevi Rezki.

ljena. Venev je imela dva avtomobila. Za bolezen, katera jo je mučila več kot eno leto, se do danes nimajo zdravili in tudi ne pravega imena. Ugotovili so, da se ji je sušil mozeg v križu.

SLOVENSKE PRIREDITVE

VABILO na Maškeradno Veselico

in v Slovenskem Domu na 36 Danube Street Little Falls, N. Y. V SOBOTO, DNE 22. FEBRUARJA, 1941

VESELICA V PITTSBURGH, PA.

Dnevi se daljšajo in v posameznih solah dneh februarja včasih je zasledimo lahen nasmehek pomladi, ki jo vsi težko pričakujemo.

tični klub igra "Denar." Prične se ob pol treh popoldne. Nobenemu ne bo žal.

PO BOLEZNI ZOPET ZDRAVA.

Sicer nisem izvežbana v p-avi, pa vseeno vas prosim, da mi dovolite malo prostora v "Glasu Naroda."

Želim, da bi se še katera Slovenka oglasila in bi v "Glasu Naroda" sporočila kaj novic iz svojega kraja.

NOV GROB.

Dne 27. januarja je v Supersville, W. Va., umrla Helena Gričar, stara 54 let in rojena v Pesterže pri Ptuj na Štajerskem.

ŽALOSTNA VEST.

Dobil sem žalostno novico iz stare domovine, da mi je umrla moj ljubljani oče Janez Veličevič v starosti 75 let v vasi Dernovo, fara Leskovec pri Krškem dne 23. novembra 1940.

SLOVENSKO SAMOSTOJNO BOLNIŠKO PODPORN DRUŠTVO za Greater New York in okolico, ink.

Kdor izmed rojakov ali rojakinj še ni član tega društva naj vpraša svojega prijatelja ali prijateljico ali pa enega izmed odbornikov za natančno polaganje. V novici se čelo spozna, kaj pomeni biti član takega društva.

NEVERJETNO PRENEHANJE REVMATIČNIH BOLEČIN

Nikar po nepotrebnem ne prenašajte bolečin v kitah. Na tisoče ljudi je bilo nepričakovano rešenih revmatičnih bolečin, bolečin v kitah in zgibnih s priprostim drgnjenjem s Pain-Expeller-jem.

40-LETNO PREISKUŠNJO IMA AMERIŠKA BRATSKA ZVEZA AMERICAN FRATERNAL UNION ELY, MINNESOTA KI IMA 22,000 članov in dva milijona in pol dolarjev premoženja.

Organizacija je zanesljiva, nepristranska in zelo priporočljiva zavarovalnica. Zavarujte sebe in svoje otroke pri Ameriški Bratski Zvezi, ki vam nudi poljubno zavarovanje proti bolezni, nesrečam in smrti

VABILO! SLOVENSKO DELAVSKO PODPORN DRUŠTVO, Inc., N. Y. Vas uljudno vabi na Družinsko Zabavo... na PUSTNO SOBOTO ZVEČER, 22. FEB. V ASTOR HALL (FR. ARNEŽ), 66-91 FOREST AVE., RIDGEWOOD, N. Y.

VABILO na Maškeradni Ples Veselico katero priredi OLTARNO DRUŠTVO SV. CIRILA V CERKVENI DVORANI 62 St. Marks Place, (NA OSMI), NEW YORK V NEDELJO, DNE 23. FEBRUARJA, 1941 Ob 5. uri popoldne. TRI NAGRADE ZA MAŠKARE Vstopnina 25 centov ZA PLES IGRATA EDDY & JOHNNY Za obilno vdeležbo se priporoča ODBOR.

Obiščite Slovenske Prireditve! VAŠA NAVZOCNOST PRIPOMRE NE SAMO K FINANCNEMU, PAC PA TUDI K DRU ZABNEMU USPEHU. DRUŠTVA POTREBU JEJO SODELOVANJA NE SAMO SVOJIH ČLANOV, TEMVEČ SPLOŠNE SLOVENSKE JA VNOSTI.

MOŽ SIMONE

—: ROMAN —:

Francoski spisal: CHAMPOLLE — Preložil: LEVSTIK.

21

Potegnila je očetovo pismo iz žepa in ga pomolila tistemu izmed služabnikov, ki je bil videti najmanj oduren. Vzel je list, pogledal naslov, obrnil ga v roki in se po dobrem preudarku odločil ter se z največjo počasnostjo napolnil po stopnicah navzgor.

Ko se je tako molče sklenilo premurje, je stopila Simona par korakov nazaj ter se spustila na stol, ko se nihče ni spomnil, da ji ga ponudi.

Zdaj, ko je stotila vse kar je bilo v njeni moči, in ko ji je bilo treba še čakati svoje sodbje, zaviseče od tuje volje ali kaprice, jo je zapuščala moč, in boječa se, da ne bi njen obraz izdal strahu, ki jo navdaja, je potegnila pajčolan čez lice in obdelala nepremično, s sklenjenimi rokami, živa slika nejasne ljubezni in bojnostnega trepetanja, upirajoča oči pred sebe in zasledujoča v svoji domišljiji od trenutka do trenutka, kar se jo godilo tam zgoraj, kjer se je odločevala njena usoda.

Pismo izročajo lady Eleanor — ki ga odpira — ki ga bere — ki se morebiti prekinja in ga bo vrgla proč, ne da bi ga prečitala do kraja. Ne, morala ga je prečitati, zakaj čakanje postaja predolgo. Moj Bog, čemu to traja toliko časa? Ali ni lady Eleanor prebršnja, ali sestavlja odgovor, ali so to le občutki, ki jih ona dvojno občuti?

Nekaj minut je bilo pa vendarle preteklo, kajti ko je Simona prišla, je bil še dan, zdaj pa so na stopnicah in v predvorani prižigali svetilke, svečnike in lampe ob steni, da so jih odsevala visoka zrcala in množila jasno luč. Ta intenzivna svetloba je odkrila Simoninim očem bogastvo, katero opazovati ji v njeni razburjenosti prej ni prišlo na um.

Stene so bile prerazkošno pokrite z indijskimi svilenimi preprogami. Krasne preproge, medvedje in tigrove kože so pokrivala tla in dragocene mobilije, raznoliki umotvori so bili razpostavljeni po okmanjših kotičkih, v neprijetno razsipnostjo, ki je dražila oči in je imela, kot se je zdelo, zgolj ta namen, da pokaže obiskovalcem že ob prvem koraku preobilje vsega dobrega, s čemer je ta hiša natlačena.

"Teta je bogata, zelo bogata" je dejala Simona sami pri sebi. Toda ta misel ji ni okrepila poguma.

Zato, da je živela navzlic svojemu pravičnemu bogastvu oddaljena od sveta in sama v tent osamljenem gradu, čegar dohodki so bili tako kruto prepovedani, je morala biti lady Eleanor posebnega, nenavadnega duha in srea.

Od tistega trenutka, ko je Simona prekorčila njen prag, je začela polagoma navdajati in obvladovati huda slutnja. Leden mraz in žgoča vročina sta se ji po vrsti prelivala po žilah, dočim je prisluškovala ob vsakem najmanjšem šumu, vedno misleča, da zasliši na stopnicah korake in zagleda nekoga, ki s poslednjim udarcem podre njene nade, ki ji prinese zaključeno odklonitev in jo morda sirovo čez prag palme.

Ni si več prikrivala zdrs, v katero bo prišla, niti ponižanja in rane, prizadejane njenemu upravičenemu ponosu. Kaj je bilo vse to v primeri s posledicami njene usode in z nesrečo njene rdbine, ki je bila sedaj neizogibna. In bridko se je grajala za svoje prevarljive nade, krvaveča v svojem sreu, ker je h krutim izkušnjam svojeve pridržala še to strašno prevaro.

Naenkrat se je dvignila in vzravnila, in silna bolečina ji je presuni a sree.

Zdaj se ni varala. Nekaj se je rahlo premikalo tam gori, ljudje so hiteli sem in tja. Zamolkli gla-ovi so prihajali skozi priprta vrata. Lady Eleanor je dajala svoja povelja. Zdaj pride. Simona se je naslonila na hrbet svojega stola. Naj se zgodi karkoli: pred slugami svoje tete nikakor ne sme obnemati.

Prisluhnila je. Zamolkli gla-ovi še vedno pridušeni, so postajali nekoliko glasnejši. Toda govornica je bila angleška in Simona je ni razumela. Nenadoma jo je presunilo še silnejše čustvo. Ravno kar je bil nekdo po francoski izpregovoril: "Goto, da jo je treba sprejeti, revico..."

Simona si je pritiskala roko na čelo, misleč, da jo hipna domišljija vara. Nastavila je uho. Ničesar več! Žile na senčih in sree ji je tako tripalo, da sploh ni mogla poslušati. Po kratkem premisleku pa se je prepričala, da je zelo lahko, da se ni varala, temveč je zares slišala te pritrjevalne besede, izgovorjene v njenem materinskem jeziku. Kaj je čudnega, ako zna v Erlingtonu edo francoski? Ali ni govoril francoski že mladenič, ki ga je rečala pred vhodom?

V Simoninih mislih se je naenkrat ostro zarisal neki spomin. Spoznavala je ta moški glas in ta pravilni prizor, ki je jedva kazal tuj izvir. Tisti, ki zgoraj posreduje zanjo, mora biti neznanec, s katerim je ravnokar govorila. Kako se je mogel vrniti v grad? Kaj dela tam? Kakšno je njegovo mesto v tej hiši?

Simona ni imela več časa, da bi se izpraševala. Komorni sluga se je vrnil; njegov obraz je bil prijaznejši in njegov nastop spoštljivši; z migljanjem jo je povabil, naj mu sledi.

Sprejeta bo — mela bo govoriti, razlagati — zagovarjati svoje in doseči nedvomno uspeh. Zazdelo se ji je, kakor bi jo bili vnovič obudili k življenju. V duhu svojega srea je blagoslovila skrivnostnega zaslužnika, ki ji je prišel na pomoč in, poživljena z novim pogumom, malodane že v zavesti zmage, je lahkotno stopala po stopnicah navzgor, prekoračila precej širok mostovž, ki je bil prav tako kakor veža, napolnjen z izoboljen dragocenosti, ter se pustila vesti do nekih vrat, ki jih je skruza odprl, da je mogla vstopiti in izginiti. Izginil je s tako čudovito spretnostjo, kakor bi se bil pogreznil pod zemljo, in Simona se je zavedla, da je prišel slovesni trenutek, ko mora stopiti pred svojo telo. Kratak mraz jo je pretresel in obstaja je ter naglo premotrila svojo zunanost: zapazila je takoj, da se vrtno blato je duzi njenih čevljev in da so drevesne veje, ki so se med potjo ob čale nanjo, pustile na plašču vlažne sledove. Toplota stanovanja, ki je brez prehoda zamenila zunanji mraz, je privabila v njo obraz kri, ki jo je pekla v licu.

(Nadaljevanje prihodnjih.)

George Washington

(Rojen 22. febr. 1732 — Umrl 14. decembra 1799).

George Washington bo vedno užival ljubezen in spoštovanje ameriškega naroda kot vojskovodja, državnik in "oče" svojega naroda. Kajti ne le da je kot organizator in vojskovodja priboril po težkih bojih zmaga ameriških upornikov in neodvisnost dežele, ampak kot prvi predsednik Združenih držav je z modrostjo in potrpežljivostjo omogočil obstanek novorojene republike.

Dasi je spadal k stani bogatih veleposestnikov in je žel prve laborike v angleški vojski, se ni Washington niti za trenutek obotavljal stopiti na stran ljudstva. Ko je protest ljudstva postal upor in upor se je prelevil v vojno, je prevzel težko nalogo vrhovnega poveljstva kontinentalne vojske.

Težkoče v organiziranju vojske poljedelcev so bile ogromne, komeno pa je dosegel svoj cilj s pomočjo izvežbanih generalov, ki so prikočili na pomoč revolucije: von Steuben, Lafayette, Rochambeau, De Kalb, Pulaski in Kosciuszko. Pomoč Francije v kritičnem trenutku je bila tudi odločilna za končno zmago. Revolucionarna vojna je povzdignila Washingtona do svetovnega slovesa. Inozemstvo se ni moglo načuditi in zmaga ameriških revolucionarjev proti izvežbanim četam evropske vojske je bila nekaj nenpričakovanega.

Tem bolj je svet občudoval Washingtona, ko je od vojskovanja postal vodilni državnik, ki je z isto energijo in značajnostjo vodil bred države v težkih začetkih. Notranje in zunanje zadeve nove republike je vodil z isto spretnostjo, dalekovidnostjo in odločnostjo kot vojskovodja.

Med voditelji revolucije je vladal velik nesporazum o pravih poti, ki naj jo zavzame nova federalna vlada. Nekateri pod vodstvom Aleksandra Hamiltona so zagovarjali močno federalno oblast. Drugi pod vodstvom Thomasa Jeffersona so odbijali skrajni centralizem. Dasi sta bila ta dva voditelja v skrajnem razdoru, kar se tiče njihovega političnega naziranja, je Washington pozval oha v svoj kabinet, misleč, da oba imata v sebi mnogo tega, kaj utegne prispeti k zdravemu razvoju ameriške vlade.

Pod vodstvom Washingtona je nova vlada začela delovati. Federalni departamenti so bili ustanovljeni. Federalno vrhovno sodišče in druga federalna sodišča so bila oživljena. Pojavljen je bil širok temelj za razvoj ameriških industrij in uveden federalni davčni sistem, ta zlasti pod vplivom Hamiltona. Jefferson pa in njegovi pristasi so uspeli uvrstiti v konstitucijo prvih 10 amendentov, ki zavarujejo versko in politično svobodo ter državne pravice. Teh deset amendentov nazivamo Bill of

Rights, garancijo naše svobode.

Novi problemi so nastali, ko je Washington privolil v drugo izvolitev predsednikom Združenih držav. Bil je čas svetovnih nemirov in zunanje zadeve so zadobile poglobitvo važnost. Washington je tedaj razvil načela ameriške diplomacije, osnovljena na protiroki iz vsakega zavozljanja z evropskimi volesilami. Branil se je proti temu, da bi kaka zunanja sila zavlekla Ameriko v vojno. Pa je bilo v Ameriki tedaj mnogo nasprotnikov proti taki politiki, ki je pa za tako dolgo ostala zvezda vodnica ameriške zunanje politike.

Ko je Washington odbil tretjo kandidaturo, spisal je svoje glavno slovesno poslanico. Ob njegovem odhodu s političnega življenja so bile Združene države že trdno urejene in na poti k nadaljnjemu velikemu razvoju in napredku.

Zapustil je javno življenje, da bi preživel svojo starost na svojem posestvu v Mount Vernon, Va., v miru. Ta mir pa ni trajal dolgo, kajti tri leta kasneje je tam zatisnil svoje oči v starosti 67 let.

OSVAJANJE BALKANA

(Nadaljevanje s 1. strani.)

šene od Anglije, oda upajo, da jih jim ne bo treba rabiti.

Nemški aeroplani so večeraj leteli nad Mariborom in dalje nad Jugoslavijo proti jugu. Protizračni topovi niso streljali na nje. Jugoslovani pomagajo prevažati čez Savo neuški vojni material na postojanke, s katerih bi se mogli sami najbolj braniti, toda ne pričakujejo nikakega napada. Bojevali bi se le, ako bi jim bila napovedana vojna, za to pa je Hitler preveč prebrisan. Jugoslavija tudi prav nič ne kaže, da bi popolnoma mobilizirala svojo armado za vojno.

Jugoslavija za mir

Zagrebski tisk prinaša v svojih božičnih izdajah izjavo Aleksandra Cincar-Markovica, ministra za zunanje zadeve, ki je v njej med drugim rekel tudi tole:

"Mislim, da je daves, v drugem letu evropske vojne, vsakomur jasno, kolikšne napore smo morali delati vsak dan v naši zunanji politiki, da bi obdržali Jugoslavijo izven spora ter obvarovali njene interese. "Delovaje za mir Jugoslavija niti za trenutek ne izpusti iz oči potrebe svoje sigurnosti ter neprestano stori vse, kar zahteva obstoječi položaj, da zavaruje to varnost v vsakem momentu. "Menim, da lahko s polno pravico rečemo, da je zuna-

PO USPEŠNI ZRAČNI BITKI V LIBIJI

Šest angleških letalcev po zračnem napadu na italjanske postojanke v Libiji, kažejo poveljniku kraje, ki so jih uspešno bombardirali.

Newyorški odmevi

(Nadaljevanje s 2. str.)

nja politika kraljeve vlade izvajana pod prosvetljeno direktivo kneza namestnika Pavla, prinesla najboljše uspehe. To dokazuje najjasneje mir, ki se je v teh težkih časih ohranil našemu narodu. Obstoječ mednarodni položaj nam vsiljuje potrebo, da v tem pravcu še nadalje dosledno in vztrajno usmerjamo z največjo pozornostjo in opreznostjo svoja prizadevanja pripravljati in svoj narod na to, da zavzame v bodoči Evropi tisto mesto, ki mu po njegovi zgodovinski pravi in njegovem konstruktivnem delu tudi gre.

"Na to bodočnost lahko danes vedro zre naš narod, opiraje se na kar najčvrstejšo vzajemnost usodno povezanih vseh naših krajev od skrajnega severa do skrajnega juga."

SIMFONIČNI KONCERT.

Prihodnjo nedeljo 23. februarja bo zopet prav izbran program WPA simfoničnega koncerta v Carnegie Hall v New Yorku. Pod vodstvom kapelnika dr. Friederja Weissmana bodo izvajane naslednje skladbe odličnih mojstrov:

1. Overtura iz opere "Seraglio" — Mozart.
2. Arija Constanze iz opere "Seraglio" — Mozart.
3. "Sanje poletne noči" — Mendelsohn.
4. Arija iz opere "Ariadne auf Naxos" — R. Strauss.
5. Simfonija št. 3. — Beethoven.

Zidovski veterani časte Willkieja

Iz Louisville, Ky., poročajo, da so Jewish War Veterans of the United States priznali poraženega republikanskega predsedniškega kandidata Wendella L. Willkieja kot "voditelja in širitelja amerikaizma in demokracije."

Organizacija je sprejela tudi naslednje resolucije: vse stavke v narodno-obrambni industriji naj bodo prepovedane; kongres naj sprejme predlogo za pomoč Angliji; vsi civilisti naj bi se vojaško izvežbali, uvedena naj bo trajna obvezna vojaška služba.

STEKLENI VENCI.

Ena izmed posebnosti, ki presentijo tuje v severoitaljanskih in južnofrancoskih krajih, so stekleni venci na grobovih. To pa niso morda iz stekla viliti venci, temveč izdelani iz pestrih steklenih kamenčkov kakršni se rabijo za okrasne ročnih torbice, pasov itd. Ta okras grobov je v solnčni Italiji in Franciji tem pestrejši, ker je tam povsod polno krasnih rož in kjer goje duhteče rože tudi na celih njivah za izdelovanje parfuma. Odkod se je vzele navada krasiti grobove s steklenimi venci? Na to vprašanje nam odgovore sloveče muranske steklarne blizu Benetk. Te steklarne izdelujejo pisane steklene biserčke, ki jim pravijo rocailles in izvažajo jih tudi v sosedne države.

Iz barvastega stekla potegnajo najprej tenke cevke, ki jih razsekajo na drobne kosčke. Ti se pa v segretil s peskom na polnjenih bobnih opilijo in postanejo okrogli. Potem biserčke nabere na žice in jih pošljejo v prodajo. V Italiji in Franciji je to cela domača obrt. V Franciji porabijo za izdelavo steklenih vencev vsak mesec 12

do 14 vagonov biserčkov. Samo v Marsilli jih porabijo 2 do 4 vagoni. Steklena biserčka iste vrste izdelujejo tudi na Češkem, toda ti ne morejo tekmoovati z italijankini. Jač pa gre do daleč po svetu steklene češke korale kot okras oblek, pasov in ročnih torbice.

Pazite torej, kaj delate in kaj govorite, kako se izražate in s kom se družite — pazite, pravim, da se ne boste kesali.

Poštni promet med Švico in Italijo ukinjen

Kot poročajo iz Berna, je Italija ukinila poštni promet s Švico. Švicarski poštni uradi še vedno sprejemajo pošiljatelje za Italijo, pa ne jamčejo, če bodo dostavljene.

JEZIKOV NA SVETU VEDNO MANJ.

Svetovne statistike se pečajo tudi s štejem živih jezikov na svetu. Podatki, ki so jih zbral statistiki, se pa močno razlikujejo. Učenjaki namreč še niso edini v tem, kaj naj smatramo za jezik in kaj za narčje. Živih jezikov je na svetu zdaj od 1500 do 3000. Vidimo torej, da se učenjaki v svojih definicijah jezika in narčja res močno nasprotujejo.

Neka ameriška statistika, ki bi hotela biti zanesljiva, navaja 2700 jezikov. Izmed 860 najvažnejših jezikov jih odpade na Evropo 48, na Azijo 153, na Afriko 118, na Ameriko 424 in na Oceanijo 117. Statistiki so ugotovili, da število jezikov na svetu nazaduje, ker mnogi primitivni narodi opuščajo svoje jezike in začenejo govoriti v tem ali onem svetovnem jeziku. Angleški jezikoslovec Williamson, ki proučuje jezike primitivnih narodov, odnosno blentenc, trdi, da izginejo z vsakim letom povprečno trije eksotični jeziki, ki bodo v dohodnem času povsem izginili.

KUHARSKA KNJIGA:

Recipes of All Nations

(V angleškem jeziku) RECEPTI VSEH NARODOV

Stane samo \$2.—

Knjiga je trdo vezana in ima 821 strani

Recepti so napisani v angleškem jeziku; ponekod pa so tudi v jeziku naroda, ki mu je kakšna jed posebno v navadi

Ta knjiga je nekaj posebnega za one, ki se zanimajo za kuhanje in se hočejo v njem čimbolj izvežbati in izpopolniti.

Naročite pri: KNJIGARNI SLOVENIC PUBLISHING CO. 216 West 15th Street, New York, N. Y.

Kojake prosimo, k o pošljijo za naročnino, da se poslužujejo — UNITED STATES oziroma CANADIAN POSTAL MONEY ORDER. ako je vam le priročno